

„lumea în genere”, depășește deci din toate părțile timpul și spațiul, locul și vremea, în care se așează lucrurile din „lumea de aici”.

Sub raportul cuprinsului, acum, orizontul lumii românești nu e limitat de faptă, de încercare ori de interesul acțiunii. El e un orizont concret, pe care însă altul îl depășește din toate părțile și pe care acesta îl străbate, de asemeni, în toate sensurile.

Nu există deci ruptură existențială, prăpastie, pentru român, între lumea de aici și lumea de dincolo, între vremea de acum și vecinicie, ci numai vamă, adică poartă de trecere.

Deosebirea acută dintre prezența existențială a individului concret, supus pieirii, care știe că va muri și se teme de aceasta, spaima lui constituind adevăratul indice existențial, și existența impersonală a lumii, în care totul se face și se desface, este înlocuită la noi, într-un sens, printr-o deosebire între două lumi: lumea de aici și lumea de dincolo. Dar deosebirea dintre ceea ce e aici și ceea ce e dincolo se face după cu totul alte criterii decât deosebiră dintre „sunt” și „sunt ceva”, în metafizica apuseană.

Mai întâi, lumea „de aici” nu e, totuși, o lume de „prezențe” în sensul metafizicii actualiste.